

VEDLEGG 2

Forslag til endring i forskrift til opplæringsloven

I forskrift 23. juni 2006 nr. 724 til opplæringsloven foreslås følgende endringer:

§ 1-12 skal lyde:

§ 1-12 *Fritak frå opplæring i kroppsøving*

Rektor kan etter søknad gi elevar i vidaregåande opplæring fritak frå opplæring i kroppsøving. Eleven må leggje fram ei fråsegn frå lege som dokumenterer at opplæringa er til skade for eleven, og at tilpassa opplæring ikkje er mogleg, jf. § 3-23. Rektor si avgjerd er eit enkeltvedtak.

Merknad

Vi foreslår å ta inn en henvisning til § 3-23 i forskriften, som handler om tilpasset opplæring i kroppsøving og fritak fra vurdering med karakter i faget.

§ 3-2 andre, tredje og femte ledd oppheves. Gjeldende fjerde ledd blir nytt andre ledd.

Merknad

Paragraf 3-2 omhandler formålet med vurdering. Andre og tredje ledd oppheves fordi beskrivelsen av formålet med underveisvurdering og sluttvurdering gjentas i §§ 3-11 og 3-17.

Femte ledd oppheves. Femte ledd første punktum om at «[u]ndervegsvurdering og sluttvurdering skal sjåast i samanheng for å betre opplæringa» er overflødig, og videreføres ikke. Femte ledd andre punktum omformuleres og tas inn i ny § 3-16 om sammenhengen mellom underveisvurdering og standpunktkarakter.

§ 3-3 første, andre og tredje ledd skal lyde:

§ 3-3 *Grunnlaget for vurdering i fag*

Grunnlaget for vurdering i fag er *kompetansemåla* i læreplanane for fag slik dei er fastsette i læreplanverket, jf. § 1-1 eller § 1-3.

Føresetnadene til den enkelte, fråvæ, eller forhold knytte til ordenen og åtferda til eleven, lærlingen eller lære kandidatn skal ikkje trekkjast inn i vurderinga i fag. I faget kroppsøving skal innsatsen til eleven vere ein del av grunnlaget for vurdering.

Eleven, lærlingen og lærekandidaten skal møte fram og delta aktivt i opplæringa slik at læraren og instruktøren får grunnlag til å vurdere eleven, lærlingen og lærekandidaten sin kompetanse i *faget*. *Stort fråvær* eller andre særlege grunnar kan føre til at læraren ikkje har tilstrekkeleg grunnlag for å gi halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter.

Merknad

I første ledd foreslås «dei samla» tatt ut, slik at det står at grunnlaget for vurdering er kompetansemålene i læreplanene for fag, og ikke «dei samla komeptansemåla i læreplanene for fag». Endringen innebærer ingen realitetsendring. Første ledd gjelder både underveisvurdering og sluttvurdering, og det er ikke nødvendigvis «dei samla» kompetansemålene som er grunnlaget for underveisvurdering. Vi understreker at endringen ikke innebærer at grunnlaget for sluttvurdering er endret.

I andre ledd foreslår vi en språklig forbedring av formuleringen om at forutsetninger, fravær, orden og oppførsel ikke skal trekkes inn i vurderingen i fag.

Kravet om at lærer og instruktør skal legge til rette for å få tilstrekkelig vurderingsgrunnlag i gjeldende tredje ledd andre punktum foreslås fjernet, fordi den har blitt oppfattet slik at lærere må strekke seg svært langt og som en ansvarsfraskrivelse for elevene. Forslaget innebærer ikke at lærer og instruktør ikke lenger har ansvar for å sørge for at de har grunnlag for å vurdere elevenes kompetanse. Dette kommer frem andre steder i regelverket, bl.a. i § 3-3 andre ledd første punktum og i § 3-1, der retten til vurdering og skoleiers ansvar for at denne retten blir oppfylt fremkommer.

§ 3-10 overskrift og første ledd skal lyde:

§ 3-10 Privatistar i vidaregåande opplæring

Privatist er etter reglane i dette kapitlet ein som har meldt seg til eksamen i eitt eller fleire fag *frå vidaregåande opplæring* utan å vere elev eller lærling i dette faget eller desse faga.

§ 3-10 femte ledd foreslås opphevet.

Merknad

Endringene i første ledd er presiseringer av gjeldende rett. Det tydeliggjøres at bestemmelsen kun omhandler fag fra vidaregåande opplæring. I grunnskolen er det bare voksne som har rett til grunnskoleopplæring etter opplæringsloven § 4A-1, som kan avlegge privatisteksamen på grunnskolenivå, jf. forskrift til opplæringsloven § 4-6, jf. § 4-20. Det finnes for øvrig ingen privatistordning på grunnskolenivå, kun i vidaregåande opplæring.

Siste ledd betraktes som overflødig etter endringen i første ledd. Barn og ungdom kan ikke ta grunnskoleopplæringen som privatister. Det er presisert at privatistordningen kun gjelder fag fra vidaregåande opplæring.

§ 3-11 skal lyde:

§ 3-11 Undervegsvurdering

Undervegsvurdering *i fag* skal brukast som ein reiskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at eleven, lærlingen og lærekandidaten aukar kompetansen sin i fag. Undervegsvurderinga *i fag, i orden og i åttferd* skal givast løpande og systematisk og kan vere både munnleg og skriftleg.

Undervegsvurderinga skal *innehalde informasjon* om kompetansen til eleven, lærlingen og lærekandidaten, *og gi rettleiing om korleis ho eller han kan utvikle kompetansen sin i faget*.

Læraren skal *i undervegsvurderinga* vurdere om eleven har tilfredsstillande utbytte av opplæringa, jf. opplæringslova § 5-1 og § 5-4.

Lærekandidatar og elevar med individuell opplæringsplan skal både ha undervegsvurdering og rettleiing i samsvar med den opplæringsplanen som er utarbeidd for dei, jf. opplæringslova § 5-5 første ledd.

Merknad

I første ledd første punktum foreslår vi en presisering av at det er vurderingen i fag som omtales. Ellers foreslår vi å fjerne henvisningen til den helt like formuleringen i § 3-2 andre ledd, som foreslås opphevet. I andre punktum foreslår vi at det presiseres at det også skal gis løpende og systematisk undervisvurdering i orden og i oppførsel.

I andre ledd er det foreslått noen presiseringer. Dette er ingen realitetsendringer. Det er bl.a. presisert at informasjonen ikke bare skal vise kompetansen der og da, men også skal gi veiledning som skal gi eleven, lærlingen og lærekandidaten mulighet til å utvikle kompetansen sin i faget.

Gjeldende tredje ledd om retten til en halvårlig samtale med kontaktlærer foreslås opphevet.

Forslaget til endring i nytt tredje ledd (gjeldende fjerde ledd) innebærer kun en presisering av at lærerne i undervisvurderingen skal vurdere om eleven har tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

Gjeldende fjerde ledd andre punktum og femte ledd foreslås opphevet. Presiseringene om at elever som er fritatt fra vurdering med karakter skal ha undervisvurdering uten karakter foreslås tatt inn i bestemmelsene fra §§ 3-20 til 3-24.

§ 3-12 skal lyde:

§ 3-12 Eigenvurdering

Eigenvurderinga er ein del av undervegsvurderinga, og formålet med eigenvurderinga er at eleven, lærlingen og lærekandidaten reflekterer over og blir bevisst på eiga læring.

Eleven, lærlingen og lærekandidaten skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling.

Merknad

I første punktum foreslår vi at «til eleven, lærlingen og lære kandidaten» innledningsvis i punktumet tas ut. Vi foreslår også at formålet, som er at eleven, lærlingen og lære kandidaten reflekterer over og blir bevisst på egen læring, tas inn. De to elementene, refleksjon og bevissthet om egen læring, er viktige i egenvurderingen.

I andre punktum foreslår vi at henvisningen til §§ 2-3 og 3-4 i opplæringsloven tas ut. Det innebærer ingen realitetsendring, og egenvurderingen skal fremdeles ses i sammenheng med aktivitetsplikten i opplæringsloven.

§ 3-13 skal lyde:

§ 3-13 Halvårsvurdering i fag for elever

Halvårsvurdering i fag er ein del av undervegs vurderinga og skal syne kompetansen til eleven *opp mot* kompetansemåla i *læreplanen for det ein skilde fag*. Ho skal også gi rettleiing om korleis eleven kan auke kompetansen sin i faget.

Det skal *givast skriftleg og/eller munnleg* halvårsvurdering utan karakter gjennom heile grunnopplæringa.

Frå 8. årstrinnet skal eleven *i tillegg ha halvårsvurdering* med karakter.

Halvårsvurderinga med karakter skal gi uttrykk for den kompetansen eleven har nådd ut frå det som er forventa på tidspunktet for vurderinga. *Halvårsvurdering med karakter skal givast skriftleg.*

Halvårsvurderinga skal frå 8. årstrinnet gjennomførast midt i opplæringsperioden på kvart årstrinn, og ved slutten av opplæringsåret for fag som ikkje blir avslutta, jf. læreplanverket.

Rektor har ansvaret for at faglæraren gjennomfører halvårsvurdering med og utan karakter. Dersom rektor er i tvil om reglane for halvårsvurdering er følgde, kan rektor be om ny fagleg vurdering før karakterane blir fastsette.

Merknad

I første ledd første punktum foreslås det to språklige endringer, som ikke endrer realiteten.

I andre ledd foreslår vi at det presiseres at halvårsvurderingen uten karakter kan være skriftlig og/eller muntlig. I § 3-11 står det at undervegs vurderingen kan være både muntlig og skriftlig. Det er heller ingen formkrav til halvårsvurdering uten karakter i § 3-13.

I tredje ledd første punktum foreslår vi at ordlyden endres til at eleven «i tillegg» skal ha halvårsvurdering med karakter, i stedet for at halvårsvurdering uten karakter igjen nevnes. «I tillegg» viser til andre punktum om halvårsvurdering uten karakter, og endringen er derfor ingen realitetsendring. I tredje ledd nytt tredje punktum foreslår vi å ta inn at halvårsvurdering med karakter skal gis skriftlig. Dette er en videreføring av gjeldende første ledd andre punktum i § 3-16, som foreslås opphevet.

Vi foreslår at fjerde og femte ledd i bestemmelsen oppheves og erstattes av et nytt fjerde ledd. I alle fag på ungdomstrinnet og i videregående opplæring er det slik at halvårsvurdering skal gis midt i opplæringsperioden på årstrinnet, og at man i fag som ikke er avsluttet det året, skal ha halvårsvurdering med karakter også ved slutten av opplæringen.

Vi foreslår at sjetten ledd, om at de som er fritatt fra vurdering med karakter skal ha halvårsvurdering uten karakter, oppheves. Dette tas inn i §§ 3-20 til 3-24. Gjeldende sjuende ledd blir nytt femte ledd.

§ 3-15 andre ledd skal lyde:

Frå 8. årstrinnet skal det *også* givast halvårsvurdering med karakter i orden og i åtfærd. Halvårsvurdering med karakter skal fastsetjast midt i opplæringsperioden på 8., 9. og 10. årstrinnet og ved slutten av opplæringsåret på 8. og 9. årstrinnet. Halvårsvurdering med karakter skal givast skriftleg.

Merknad

I første punktum har ordet «også» byttet plassering.

I andre punktum foreslås det en endring som i gjeldende ordlyd har vært uklar. «[S]å nær som etter 10. årstrinnet» tas ut og erstattes av at halvårsvurdering skal fastsettes også på slutten av 8. og 9. årstrinn. Dette har vært meningen med bestemmelsen, og endringen endrer derfor ikke realiteten.

I tredje punktum presiseres at halvårsvurdering med karakter i orden og i adferd skal gis skriftlig. Dette er en konsekvens av at gjeldende § 3-16 foreslås opphevet, og innebærer ingen realitetsendring.

Gjeldende § 3-16 oppheves, og erstattes av en ny § 3-16:

§ 3-16 *Samanhengen mellom undervegsvurderinga og standpunktkarakteren i fag*

Undervegsvurderinga skal fremme læring og gi eleven høve til å forbetre kompetansen sin gjennom opplæringstida i faget. Den kompetansen eleven har vist undervegs i opplæringa er ein del av grunnlaget for vurderinga når standpunktkarakteren i fag skal fastsetjast, jf. §§ 3-3 og 3-18.

Merknad

Gjeldende § 3-16 oppheves. Ny § 3-16 gjelder sammenhengen mellom underveisvurdering og standpunktkarakterer i fag. Bestemmelsen klargjør underveisvurderingens formål, og muligheten eleven har til å forbedre kompetansen sin gjennom opplæringstiden.

Første punktum er delvis en videreføring av § 3-18 andre ledd, men slik at «inntil standpunktkarakteren er fastsett» er endret til «gjennom opplæringstida i faget». Endringen er kun en presisering som understreker at eleven kontinuerlig utvikler og viser

kompetanse gjennom hele opplæringstiden, og må ses i sammenheng med andre punktum.

I andre punktum er det presisert at standpunktkarakteren ikke utelukkende må baseres på kompetanse oppnådd på slutten av opplæringen. Informasjonen læreren får om kompetansen til eleven i løpet av opplæringen, er en del av den samlede vurderingen når standpunktkarakteren skal fastsettes. Dette må balanseres mot at eleven skal ha mulighet til å prøve og feile underveis i opplæringen. Også avsluttende vurderinger underveis, dvs. informasjon om elevens kompetanse i deler av faget som ikke blir vurdert på nytt, kan inngå i vurderingen av den samlede kompetansen eleven har i faget. Det sentrale er *om* og på *hvilken måte* informasjonen om elevens kompetanse underveis har relevans for standpunktkarakteren.

Karakterer gitt i underveisvurderingen er et uttrykk for den kompetansen eleven har, ut fra hva som er forventet på det tidspunktet da karakteren settes. Det understrekes at en standpunktkarakter ikke skal være et matematisk gjennomsnitt av karakterer gitt i løpet av opplæringstiden.

§ 3-17 femte ledd og sjette ledd andre og tredje punktum oppheves. Gjeldende første punktum i sjette ledd blir nytt femte ledd.

Merknad

Femte ledd i § 3-17 viser kun til regler i andre bestemmelser. Det samme gjelder sjette ledd andre og tredje punktum. Vi foreslår at disse bestemmelsene oppheves.

Ny § 3-17a skal lyde:

§ 3-17a Samanhengen mellom sluttvurdering og elevstatus

Når ein elev har fullført og bestått opplæringa i eit fag, skal sluttvurderinga følgje eleven fram til kompetansebevis og vitnemål. Eleven kan da ikkje få elevstatus i faget på nytt.

Ein elev som har fått sluttvurdering i eit fag frå vidaregåande opplæring på ungdomstrinnet, jf. § 1-15, kan velje om faget skal godkjennast etter § 1-16, eller velje å ta faget på nytt som elev i vidaregåande opplæring.

Ein elev som har fått innvilga omval, kan velje om tidlegare sluttvurderingar i fellesfag skal godkjennast etter § 1-16, eller velje å ta faget på nytt som elev i vidaregåande opplæring.

Merknad

Paragraf 3-17a er en ny bestemmelse. Bestemmelsens første ledd forskriftsfester gjeldende rett, mens bestemmelsens andre ledd er helt ny.

Hovedregelen fremgår av første ledd. Utgangspunktet er at når en elev har fullført og bestått opplæringen i et fag, skal sluttvurderingen følge eleven frem til kompetansebevis og vitnemål. En elev som har bestått et fag og mottatt sluttvurdering, vil ikke kunne ha

elevstatus i det samme faget. Det innebærer at en elev ikke kan ta faget igjen som elev. Dersom eleven ønsker å forbedre karakteren sin, må han/hun ta privatisteksamen i faget. Eventuelle tidligere standpunkt- og eksamenskarakterer faller bort når privatisten får eksamenskarakteren ført på vitnemålet eller kompetansebeviset, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-46 femte ledd.

Det er kun personer som har mottatt sluttvurdering i et fag som *elev*, som ikke vil ha kunne ha elevstatus i faget igjen. Dersom en person kun har sluttvurdering som privatist i et fag, kan vedkommende bli tatt inn som elev i faget senere.

Fag med karakter 1 i standpunkt er bestått når eksamenskarakteren er 2 eller bedre, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-4 fjerde ledd. En elev som får karakteren 1 i standpunkt, vil ha rett til særskilt eksamen etter § 3-33, mens en elev som får karakteren 1 ved ordinær eksamen, har rett til ny eksamen etter § 3-34. En elev som får IV (ikke vurderingsgrunnlag) må i utgangspunktet ta faget som privatist.

Elever som har fått karakteren 1 eller IV omfattes ikke av første ledd. Fylkeskommunen kan likevel ta inn søkere som har fått karakteren 1 eller IV i et fag som elev, dersom de har ledig kapasitet, jf. forskrift til opplæringsloven §§ 6-27 og 6-39.

Første ledd omfatter også elever som får innvilget søknad om å gå et ekstra år i grunnskolen. Det betyr at enkeltvedtak om ekstra år i grunnskolen må fattes før det settes standpunktkarakterer på 10. trinn.

Andre ledd inneholder et unntak fra hovedregelen om at sluttvurdering følger eleven frem til vitnemål eller kompetansebevis. Bestemmelsen gir elever på ungdomstrinnet som tar fag på videregående nivå, rett til å ta faget på nytt som elev i videregående opplæring. Dersom eleven ikke ønsker å ta faget på nytt som elev, kan eleven søke om å få faget godkjent etter § 1-16.

Tredje ledd inneholder ytterligere et unntak fra hovedregelen. Bestemmelsen gir omvalgselever retten til å velge om de vil beholde tidligere sluttvurderinger i fellesfag, eller om de vil ta faget på nytt som elev. Dette innebærer at omvalgselever kan velge å få opplæring i fellesfaget på nytt, selv om faget tidligere er bestått. Unntaket vil også gjelde for voksne som etter forskrift til opplæringsloven § 6-49 andre ledd er tatt inn til ordinær videregående opplæring etter opplæringsloven § 3-1.

Dersom omvalgselevne velger å beholde tidligere sluttvurderinger i fellesfag, skal disse godkjennes etter § 1-16. Hvilken betydning en eventuell godkjenning vil få for elevens status som heltids- eller deltids elev, må vurderes i sammenheng med reglene om inntak til Vg1, Vg2 eller Vg3 etter forskrift til opplæringsloven kapittel 6. En elev som får innvilget omvalg etter opplæringsloven § 3-1, regnes som heltids elev ved inntaket, jf. forskrift til opplæringsloven § 6-5 femte ledd. Paragraf 6-5 tredje ledd åpner for at elever som blir tatt inn som heltids elever, etter inntaket kan omgjøres til deltids elever.

Dersom eleven ønsker å ta faget på nytt som elev, skal eleven følge ordinær opplæring i faget. Eleven må derfor før skoleåret begynner bestemme om han eller hun ønsker å ta faget på nytt som elev, jf. skoleruta, jf. opplæringsloven § 3-2 tredje ledd. Eleven kan ikke velge hvilken karakter som skal stå på vitnemålet. Tidligere sluttvurdering i faget annulleres idet eleven begynner opplæringen i faget på nytt. Det vil si at sluttvurderingen i faget i så fall faller bort, altså at den regnes som en nullitet. Elever som av ulike grunner avbryter opplæringen i faget i videregående skole, vil derfor kunne stå uten

sluttvurdering i faget. Dette gjelder både for elever som forserer i fag og for omvalgselever.

§ 3-18 skal lyde:

§ 3-18 Standpunktkarakterer i fag

Standpunktkarakterer er karakterer som blir gitt ved avslutninga av opplæringa i *fag*, og som skal førast på vitnemålet.

Standpunktkarakteren må baserast på eit breitt vurderingsgrunnlag som samla viser *den* kompetansen eleven har i faget, jf. § 3-3. *Eleven* skal vere kjend med kva det blir lagt vekt på i fastsetjinga av hennar eller hans standpunktkarakter.

Standpunktkarakterer i fag med sentralt gitt eksamen skal fastsetjast seinast dagen før fellessensurmøtet.

Standpunktkarakterer i fag med lokalt gitt eksamen skal fastsetjast seinast dagen før skolen gjennomfører den første lokalt gitte eksamenen *i faget* på det aktuelle trinnet innanfor utdanningsprogrammet.

Rektor har ansvaret for at *faglæraren* set standpunktkarakter. Dersom rektor er i tvil om reglane for fastsetjing av standpunktkarakter er følgde, kan rektor krevje ei ny fagleg vurdering før karakterane blir fastsette og førte.

I dei tilfella der det ikkje er grunnlag for å setje standpunktkarakter, har rektor ansvaret for at det blir *gjort enkeltvedtak om ikkje å gi standpunktkarakter*. For å gjere enkeltvedtak om å ikkje gi karakter, skal eleven vere varsla, jf. § 3-7.

Merknad

I første ledd foreslår vi at henvisningen til læreplanverket tas ut. Det er klart at det er læreplanen som avgjør når standpunktkarakter skal gis i faget.

I andre ledd er det foreslått noen språklige endringer. Andre punktum om at eleven skal ha mulighet til å forbedre sin kompetanse frem til standpunktkarakteren er fastsatt, oppheves. Dette er et svært viktig prinsipp som henger tett sammen med underveisvurderingens formål. Vi foreslår at en omskrivning av denne bestemmelsen tas inn i en ny § 3-16.

I fjerde ledd foreslår vi at «i faget» tas inn. Dette gjør at kun standpunktkarakterer i fag som elever på trinnet trekkes ut i, må settes før skolen gjennomfører første lokalt gitte eksamen på trinnet. I fag der ingen elever på trinnet trekkes ut, kan standpunktkarakterer settes senere. Hensikten med fjerde ledd er at eksamensresultatet i faget ikke skal påvirke standpunktkarakteren.

I femte ledd er det foreslått en språklig endring.

I sjette ledd er det også foreslått noen språklige endringer. Sjette ledd siste punktum foreslås opphevet og omhandles i stedet kun i vitnemålsskrivene, jf. § 3-38 andre ledd.

§ 3-19 første ledd skal lyde:

Elevar skal ha standpunktkarakterar i orden og i åtferd etter 10. årstrinnet. I vidaregåande opplæring skal elevar ha standpunktkarakter når dei avsluttar opplæringa i skole.

Merknad

Henvisingen til læreplanverket i første ledd annet punktum foreslås fjernet. Orden og oppførsel omhandles ikke i læreplanverket.

Delkapittel IV skal lyde:

IV. Fritak frå vurdering *med karakter*

Merknad

Vi foreslår å endre overskriften i delkapittel IV fordi kapitlet kun omhandler fritak fra vurdering med karakter, ikke fritak fra all vurdering.

§ 3-20 nytt andre ledd og tredje ledd skal lyde:

Elevar som er fritekne frå vurdering med karakter etter det førre leddet, skal ha halvårsvurdering og anna undervegsvurdering utan karakter på grunnlag av måla i den individuelle opplæringsplanen, så langt planen avvik frå læreplanen for faget.

Skoleeigaren skal syte for at eleven og foreldra i grunnskolen får nødvendig rettleiing om kva *valet* av vurdering utan og med karakter inneber for eleven.

Gjeldende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

Merknad

Vi foreslår at det tas inn et nytt andre ledd i bestemmelsen. Innholdet er ikke nytt, men andre ledd omtaler her det som er foreslått tatt ut av § 3-11 femte ledd og § 3-13 sjette ledd.

I tredje ledd foreslår vi kun små språklige endringer.

§ 3-21 andre ledd og nytt fjerde ledd skal lyde:

Elevar i grunnskolen som har eit enkeltvedtak om særskild språkopplæring etter opplæringslova § 2-8, der det er fastsett at eleven skal få heile eller delar av opplæringa i eit innføringstilbod, kan fritakast frå vurdering med karakter i heile *den* perioden han eller ho er i innføringstilbodet. Eleven kan fritakast frå både halvårsvurdering med karakter og standpunktvurdering.

(...)

Elevar som er fritekne frå vurdering med karakter etter denne paragrafen, skal ha halvårsvurdering og anna undervegsvurdering utan karakter.

Gjeldende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

Merknad

I andre ledd gjerdes en liten språklig endring.

I nytt fjerde ledd foreslår vi at det presiseres at eleven ikke kan fritas fra halvårsvurdering eller annen undervegsvurdering utan karakter. Dette fremgår i dag av §§ 3-11 og 3-13, men foreslås strøket der.

§ 3-22 tredje, nytt fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

Elevar i heile grunnopplæringa, *tidlegare elevar* og privatistar i vidaregåande opplæring har også rett til fritak frå vurdering med karakter i skriftleg sidemål dersom dei:

- a) på grunn av sjukdom, skade eller dysfunksjon som er diagnostisert av ein sakkunnig, har problem med å greie begge *målformene*
- b) ikkje har gjennomgått ungdomstrinnet i norsk grunnskole
- c) fylte vilkåra for fritak frå opplæring eller vurdering i skriftleg sidemål i grunnskolen, men på grunn av dokumentert saksbehandlingsfeil likevel ikkje fekk fritak.

Berre den skolen eller fylkeskommunen som kan skrive ut vitnemål for den det gjeld, jf. § 3-42, kan gjere enkeltvedtak om fritak frå vurdering i skriftleg sidemål etter denne paragrafen.

Elevar som er fritekne frå vurdering med karakter etter denne paragrafen, skal ha halvårsvurdering og anna undervegsvurdering utan karakter.

Gjeldende fjerde ledd blir nytt sjette ledd.

Merknad

Vi foreslår å presisere i tredje ledd at også tidligere elever, som ikke lenger er elever, og som ikke er privatister, kan fritas fra vurdering med karakter etter bestemmelsen. I bokstav a foreslår vi en språklig endring.

I nytt fjerde ledd foreslår vi at det presiseres at bare de som kan skrive ut vitnemål for vedkommende kan fatte enkeltvedtak om fritak fra vurdering i skriftlig sidemål. Det er tatt inn en henvisning til § 3-42, som i tredje ledd omtaler hvem som kan skrive ut vitnemål.

I nytt femte ledd foreslår vi at det presiseres at eleven ikke kan fritas fra halvårsvurdering eller annen undervegsvurdering utan karakter. Dette fremgår i dag av §§ 3-11 og 3-13, men foreslås strøket der.

§ 3-23 skal lyde:

§ 3-23 Fritak frå vurdering med karakter i faget kroppsøving og faget ergonomi og bevegelse

Elevar som ikkje kan følgje opplæringa i *faga kroppsøving eller ergonomi og bevegelse*, skal få tilrettelagd opplæring så langt dette er mogleg for eleven. Elevar kan få fritak frå vurdering med karakter i *faga* når den tilrettelagde opplæringa eleven får ikkje kan vurderast med karakter. Avgjerda er eit enkeltvedtak. *Fritekne elevar skal ha halvårsvurdering og anna undervegsvurdering utan karakter.*

Merknad

Vi foreslår å inkludere faget ergonomi og bevegelse i bestemmelsen om tilrettelagt opplæring og fritak fra vurdering med karakter, slik at bestemmelsen gjelder både faget kroppsøving og faget ergonomi og bevegelse. Dette gjelder både for bestemmelsens første ledd og overskriften. I tillegg tas «i grunnskolen og i vidaregåande opplæring» ut av overskriften, da dette er en unødvendig presisering.

Vi foreslår også et nytt siste punktum, der det presiseres at eleven ikke kan fritas fra halvårsvurdering eller annen undervegsvurdering uten karakter. Dette fremgår i dag av §§ 3-11 og 3-13, men foreslås strøket der.

Ny § 3-28a skal lyde:

§ 3-28a Tidspunkt for gjennomføring av sentralt gitt eksamen

Ved sentralt gitt eksamen skal eksamen starte klokka 09.00 norsk tid, og avsluttast etter fem timar om ikkje anna er oppgitt. Dersom eleven eller privatisten har vedtak om særskild tilrettelegging av eksamen i form av utvida tid, vil vedtaket vere avgjerande for når eksamen skal avsluttast for vedkommande.

Ved tekniske problem kan eksamensstart utsetjast fram til problema er løyste, men i maksimalt éin time. Tapt tid til eksamensgjennomføring skal elevane og privatistane få kompensert ved eksamensslutt.

Elevar og privatistar som møter opp til eksamen for seint, men før kl. 10.00, skal få gjennomføre eksamen, men dei skal ikkje få kompensert tapt tid. Dei som møter kl. 10.00 eller seinare, får ikkje gjennomføre eksamen.

Det skal som hovudregel ikkje vere høve for elevar og privatistar til å forlate eksamenslokalet før kl. 10.00. Unntak må vurderast konkret, der omsynet til ei sikker eksamensgjennomføring og omsynet til helsa til elevar eller privatistar veg tungt.

Merknad

Bestemmelsen er ny. Første ledd regulerer tidspunktet for sentralt gitt eksamen.

Andre ledd regulerer hvor lenge skolen/skoleeier kan utsette eksamensstart ved tekniske problemer. Dette kan gjelde enkeltpersoner eller grupper av elever/privatister som er forhindret av de tekniske problemene. Alle som har tapt tid til eksamensgjennomføring på bakgrunn av tekniske problemer skal få tapt tid kompensert med tilsvarende tid ved eksamensslutt.

Tredje ledd gjelder hvor sent kandidatene kan møte opp, og samtidig få gjennomføre eksamen. De som kommer for sent til eksamen skal ikke i noen tilfeller få kompensert tapt tid.

Fjerde ledd regulerer når kandidatene kan forlate eksamenslokalet. Unntak vurderes i det enkelte tilfelle, og hensynet til en sikker eksamensgjennomføring og kandidatenes helse er tungtveiende hensyn. Fjerde ledd er ikke til hinder for at kandidater kan gå på toalettet, dersom hensynet til en sikker eksamensgjennomføring ivaretas.

§ 3-30a foreslås opphevet

Merknad

Bestemmelsen gjaldt kun muntlig eksamen høsten 2013, og kan derfor oppheves.

§ 3-35 første og andre ledd skal lyde:

Ein elev eller privatist som har dokumentert fråvær ved eksamen, har rett til å framstille seg til første etterfølgjande eksamen. Eleven beheld standpunkt karakteren i faget.

Eleven eller privatisten må leggje fram dokumentasjon på at han eller ho var hindra frå å møte til eksamen, at hindringa var uføreseieleg og at han eller ho ikkje kan lastast for hindringa.

Gjeldende andre ledd blir nytt tredje ledd.

Merknad

Første ledd er endret fra å liste opp de ulike typene eksamen, til å angi at en som har dokumentert fravær ved eksamen har rett til å framstille seg til første etterfølgende eksamen. Dokumentert fravær ved ordinær, særskilt, ny og utsatt eksamen er inkludert. Det vil bare være elever i faget som beholder standpunkt karakteren. Også de som har dokumentert fravær ved utsatt eksamen og som fremstiller seg til første etterfølgende eksamen, beholder standpunkt karakteren i faget.

I gjeldende tredje ledd står vilkårene for at fravær regnes som dokumentert. Det foreslås å ta vilkårene inn i et nytt andre ledd, og å omformulere det, slik at det tydelig fremgår hva det må legges frem dokumentasjon på.

§ 3-37 første ledd skal lyde:

Dersom det er gjort formelle feil ved avviklinga av eksamen, eller dersom eksamen av andre årsaker ikkje er avvikla i samsvar med føresegnene, kan Utdanningsdirektoratet annullere eksamen.

Merknad

Vi foreslår kun små språklige endringer.

§ 3-42 tredje ledd skal lyde:

Vitnemål for elevar skal skrivast ut av skolen der eleven fullfører og består opplæringa. Nytt vitnemål skal skrivast ut av den skolen som skreiv ut det opphavlege vitnemålet. For privatistar som tidlegare har fått vitnemål som elev, skal skolen som skreiv ut det opphavlege vitnemålet, også skrive ut *det nye vitnemålet til privatisten. For lærlingar og privatistar som ikkje tidlegare har oppfylt krava til vitnemål, er det den fylkeskommunen der lærlingen eller privatisten sist fekk standpunktkarakter i eit fag, som skal skrive ut vitnemålet. Viss ein privatist ikkje tidlegare har fått ein standpunktkarakter i vidaregåande opplæring, skal den fylkeskommunen der vedkommande er busett, skrive ut vitnemålet.*

Merknad

Vi foreslår å presisere i tredje ledd hvilken fylkeskommune som har ansvaret for å skrive ut vitnemål. Gjeldende fjerde punktum blir nytt tredje punktum, og det er her bare gjort språklige endringer.

I nytt fjerde punktum presiseres hvilken fylkeskommune som har ansvaret for å skrive ut vitnemål for lærlinger eller privatister som ikke tidligere har oppfylt kravene til vitnemål, og dermed ikke har mottatt vitnemål. I slike tilfeller er det den fylkeskommunen der vedkommende sist var elev og fikk en standpunktkarakter i et fag, som har ansvaret og kan utstede vitnemål. Andre fylkeskommuner kan ikke utstede vitnemål.

Fylkeskommunen vil, som i dag, ha ansvaret for å utstede vitnemål i slike tilfeller, men kan delegere oppgaven til for eksempel en skole. Fylkeskommunen må selv påse at eventuell delegering er forsvarlig.

I nytt femte ledd reguleres hvilken fylkeskommune som har ansvaret for å skrive ut vitnemål dersom privatisten ikke har mottatt noen standpunktkarakterer i videregående opplæring tidligere. Dette vil gjelde de som tar hele videregående opplæring som privatist. I slike tilfeller har den fylkeskommunen der vedkommende er bosatt ansvaret, normalt den fylkeskommunen der vedkommende er folkeregistrert. Andre fylkeskommuner kan ikke utstede vitnemål for vedkommende. Også i slike tilfeller har fylkeskommunen mulighet til å delegere oppgaven, se merknad til fjerde punktum.

§ 3-43 fjerde ledd skal lyde:

Kravet om gjennomført vidaregåande opplæring på normal tid kan etter søknad bli utvida til maksimalt fem år. Dette gjeld dersom *eleven har fått innvilga søknad om omval etter opplæringslova § 3-1 fjerde ledd, eller har fått rett til ekstra opplæringstid etter opplæringslova § 3-1 femte ledd. Dette gjeld òg dersom det blir lagt fram skriftleg dokumentasjon på at eleven har vore fråverande frå opplæringa ein lengre periode i løpet av eit opplæringsår på grunn av*

a) internasjonal utveksling som medfører tap av opplæringstid

b) folkehøgskole, verneplikt eller omsorgsarbeid som er utført i minst seks månader av opplæringsåret, eller

c) langvarig sjukdom.

Merknad

I gjeldende § 3-43 fremstår det som om man må ha vært fraværende i en lengre periode for å kunne få førstegangsvitnemål, selv om omvalg eller ekstra opplæringstid er innvilget. Dette foreslås justert i bestemmelsen ved at det presiseres at «normal tid» kan bli utvidet til fem år både dersom eleven har fått innvilget søknad om ekstra opplæringstid eller omvalg, og dersom det dokumenteres skriftlig at eleven har vært fraværende i en lengre periode pga. internasjonal utveksling, folkehøgskole, verneplikt, omsorgsarbeid i minst seks måneder, eller langvarig sykdom. Da bestemmelsen allerede viser til at fraværet må ha vart i en lengre periode, og dette påpekes i eller er en forutsetning i bokstav a til c, foreslår vi å presisere at vilkårene er alternative. Flere av vilkårene kan være oppfylt på en gang, men årsakene kan ikke slås sammen. Dvs. at kort internasjonal utveksling og noe fravær på grunn av sykdom, som hver for seg ikke oppfyller vilkårene, ikke til sammen kan utgjøre et lengre fravær. Bestemmelsen er uttømmende.

§ 4-2 andre, tredje og fjerde ledd oppheves.

Merknad

Bestemmelsen tilsvarer § 3-2, foruten henvisningen til orden og oppførsel. Se merknader til opphevelse av § 3-2 andre, tredje og femte ledd.

§ 4-3 skal lyde:

§ 4-3 Grunnlaget for vurdering i fag

Grunnlaget for vurdering i fag er *kompetansemåla* i læreplanane for fag slik dei er fastsette i læreplanverket, jf. § 1-2 eller § 1-3.

Føresetnadene til den enkelte, fråvær, eller forhold knytte til ordenen og åtferda til deltakaren skal ikkje trekkjast inn i vurderinga i fag.

Deltakaren skal møte fram og delta aktivt i opplæringa slik at læraren får grunnlag til å vurdere deltakaren sin kompetanse i *faget*. *Stort fråvær* eller andre særlege grunnar kan føre til at læraren ikkje har tilstrekkeleg grunnlag for å gi halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter.

Merknad

Se merknader til § 3-3 første, andre og tredje ledd.

§ 4-7 skal lyde:

§ 4-7 Undervegsvurdering

Undervegsvurdering i fag skal brukast som ein reiskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at deltakaren aukar kompetansen sin i fag.

Undervegsvurderinga i *fag, i orden og i åttferd* skal *givast* løpande og systematisk og kan bli gitt både munnleg og skriftleg.

Undervegsvurderinga skal innehalde informasjon om kompetansen til deltakaren, og *gi rettleiing om korleis ho eller han kan utvikle kompetansen sin i faget.*

Læraren skal i *undervegsvurderinga* vurdere om deltakarar i grunnskoleopplæring særskilt organisert for vaksne har tilfredsstillande utbytte av opplæringa, jf. opplæringslova § 4A-2 og § 5-4.

Deltakarar i grunnskolen med individuell opplæringsplan skal både ha undervegsvurdering og rettleiing i samsvar med den opplæringsplanen som er utarbeidd for dei, jf. opplæringslova § 4A-2 og § 5-5 første ledd.

Merknad

Se merknader til § 3-11.

§ 4-8 skal lyde:

§ 4-8 Eigenvurdering

Eigenvurderinga er ein del av undervegsvurderinga, og formålet med eigenvurderinga er at deltakaren reflekterer over og blir bevisst på eiga læring. Deltakaren skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling.

Merknad

Se merknader til § 3-12.

§ 4-9 skal lyde:

§ 4-9 Halvårsvurdering i fag

Halvårsvurderinga i fag er ein del av undervegsvurderinga og skal syne kompetansen til deltakaren opp mot kompetansemåla i læreplanen for det einskilde fag. Ho skal også gi rettleiing om korleis deltakaren kan auke kompetansen sin i faget.

Det skal givast skriftleg og/eller munnleg halvårsvurdering utan karakter gjennom heile grunnopplæringa.

Deltakaren skal i tillegg få halvårsvurdering med karakter. Halvårsvurderinga med karakter skal gi uttrykk for den kompetansen deltakaren har nådd ut frå det som er forventa på tidspunktet for vurderinga. Halvårsvurdering med karakter skal givast skriftleg.

Halvårsvurderinga i grunnskolen og i vidaregåande opplæring skal gjennomførast midt i opplæringsperioden på kvart årstrinn, og ved slutten av opplæringsåret for fag som ikkje blir avslutta, jf. læreplanverket.

Dersom opplæringa deltakaren mottok er organisert slik at den ikkje følgjer opplæringsåret, til dømes ved komprimerte løp, skal halvårsvurderinga gis midt i opplæringsperioden. Dersom opplæringa på det enkelte trinnet varar mindre enn eit semester, skal det ikkje gis halvårsvurdering.

Skoleeigar har ansvaret for at *faglæraren* gjennomfører halvårsvurdering med og utan karakter. Dersom skoleeigaren er i tvil om reglane for halvårsvurdering er følgde, kan skoleeigar be om ny fagleg vurdering før halvårskarakterane blir fastsette.

Merknad

Se merknader til § 3-13. Bestemmelsens femte ledd er kun i kap. 4. Merknadene til femte ledd i § 3-13 tilsvarer derfor sjette ledd i § 4-9.

Gjeldende § 4-10 oppheves, ny § 4-10 skal lyde:

§ 4-10 Samanhengen mellom undervegsvurdering og standpunktkarakter

Undervegsvurderinga skal fremme læring og gi deltakaren høve til å forbetre kompetansen sin gjennom opplæringstida i faget. Den kompetansen deltakaren har vist undervegs i opplæringa er ein del av grunnlaget for vurderinga når standpunktkarakteren i fag skal fastsetjast, jf. §§ 4-3 og 4-12.

Merknad

Det kreves ikke at fravær dokumenteres for deltakere, ellers er bestemmelsen tilsvarende forslag til endring i § 3-16. Se for øvrig merknader til § 3-16.

§ 4-11 femte og sjette ledd oppheves

Merknad

Se merknader til § 3-17 femte og sjette ledd.

Ny § 4-11a skal lyde:

§ 4-11a Samanhengen mellom sluttvurdering og deltakarstatus

Når ein deltakar har fullført og bestått opplæringa i eit fag, skal sluttvurderinga følgje deltakaren fram til kompetansebevis og vitnemål. Deltakaren kan da ikkje få deltakarstatus i faget på nytt.

Ein deltakar som har fått sluttvurdering i eit fag frå vidaregåande opplæring på ungdomstrinnet, jf. § 1-15, kan velje om faget skal godkjennast etter § 1-16, eller velje å ta faget på nytt som deltakar i vidaregåande opplæring.

Merknad

Se merknader til § 3-17a første og andre ledd.

§ 4-12 skal lyde:

§ 4-12 Standpunktkarakterar i fag

Standpunktkarakterar er karakterar som blir gitt ved avslutninga av opplæringa i fag, og som skal førast på vitnemålet. Standpunktkarakter blir berre gitt i heile fag.

Standpunktkarakteren må baserast på eit breitt vurderingsgrunnlag som samla viser *den* kompetansen deltakaren har i faget, jf. § 4-3. Deltakaren skal *vere* kjend med kva det er lagt vekt på i fastsetjinga av hennar eller hans standpunktkarakterar.

Standpunktkarakterar i fag med sentralt gitt eksamen skal fastsetjast seinast dagen før fellessensurmøtet.

Standpunktkarakterar i fag med lokalt gitt eksamen skal fastsetjast seinast dagen før gjennomføringa av den første lokalt gitte eksamenen *i faget* på det aktuelle trinnet innanfor utdanningsprogrammet.

Skoleeigar har ansvaret for at *faglæraren* set standpunktkarakter. Dersom skoleeigar er i tvil om reglane for fastsetjing av standpunktkarakter er følgde, kan skoleeigar krevje ei ny fagleg vurdering før karakterane blir fastsette og førte.

I dei tilfella der det ikkje er grunnlag for å setje standpunktkarakter, *har skoleeigar ansvaret for at det blir gjort enkeltvedtak om ikkje å gi standpunktkarakter. For å gjere enkeltvedtak om å ikkje gi karakter, skal deltakaren vere varsla, jf. § 4-5.*

Merknad

Se merknader til § 3-18.

Delkapittel IV skal lyde:

IV. Fritak frå vurdering *med karakter*

Merknad

Se merknad til endring av delkapittel IV i kap. 3.

§ 4-14 nytt andre og tredje ledd skal lyde:

Deltakarar som er fritekne frå vurdering med karakter etter det førre leddet, skal ha halvårsvurdering og anna undervegsvurdering utan karakter på grunnlag av måla i den individuelle opplæringsplanen, så langt planen avvik frå læreplanen for faget.

Skoleeigaren skal *syte* for at deltakaren i grunnskolen får nødvendig rettleiing om kva *valet* av vurdering utan og med karakter inneber for deltakaren.

Gjeldende andre ledd blir nytt tredje ledd.

Merknad

Se merknader til § 3-20.

§ 4-15 tredje, nytt fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

Deltakarar i heile grunnopplæringa, *tidlegare deltakarar* og privatistar i vidaregåande opplæring har også rett til fritak frå vurdering med karakter i skriftleg sidemål dersom dei:

- a) på grunn av sjukdom, skade eller dysfunksjon som er diagnostisert av ein sakkunnig, har problem med å greie begge *målformene*
- b) ikkje har gjennomgått ungdomstrinnet i norsk grunnskole
- c) fylte vilkåra for fritak frå opplæring eller vurdering i skriftleg sidemål i grunnskolen, men på grunn av dokumentert saksbehandlingsfeil likevel ikkje fekk fritak.

Berre den fylkeskommunen som kan skrive ut vitnemål for den det gjeld, jf. § 4-34, kan gjere enkeltvedtak om fritak frå vurdering i skriftleg sidemål etter denne paragrafen.

Deltakarar som er fritekne frå vurdering med karakter etter denne paragrafen, skal ha halvårsvurdering og anna undervegsvurdering utan karakter.

Gjeldende fjerde ledd blir nytt sjette ledd.

Merknad

Se merknader til § 3-22.

Ny § 4-21a skal lyde:

§ 4-21a *Tidspunkt for gjennomføring av sentralt gitt eksamen*

Ved sentralt gitt eksamen skal eksamen starte klokka 09.00 norsk tid, og avsluttast etter fem timar om ikkje anna er oppgitt. Dersom deltakaren eller privatisten har vedtak om særskild tilrettelegging av eksamen i form av utvida tid, vil vedtaket vere avgjerande for når eksamen skal avsluttast for vedkommande.

Ved tekniske problem kan eksamensstart utsetjast fram til problema er løyste, men i maksimalt éin time. Tapte tid til eksamensgjennomføring skal deltakarane og privatistane få kompensert ved eksamensslutt.

Deltakarar og privatistar som møter opp til eksamen for seint, men før kl. 10.00, skal få gjennomføre eksamen, men dei skal ikkje få kompensert tapte tid. Dei som møter kl. 10.00 eller seinare, får ikkje gjennomføre eksamen.

Det skal som hovudregel ikkje vere høve for deltakarar og privatistar til å forlate eksamenslokalet før kl. 10.00. Unntak må vurderast konkret, der omsynet til ei sikker eksamensgjennomføring og omsynet til helsa til deltakarar eller privatistar veg tungt.

Merknad

Se merknader til § 3-28a.

§ 4-23a oppheves.

Merknad

Se merknader til § 3-30a.

§ 4-28 første og andre ledd skal lyde:

Ein deltakar som har dokumentert fråvær *ved eksamen*, har rett til å framstille seg til første etterfølgjande eksamen. Deltakaren beheld standpunktkarakteren i faget.

Deltakaren må leggje fram dokumentasjon på at han eller ho var hindra frå å møte til eksamen, at hindringa var uføreseieleg og at han eller ho ikkje kan lastast for hindringa.

Gjeldende andre ledd blir nytt tredje ledd.

Merknad

Se merknader til § 3-35.

§ 4-30 første ledd skal lyde:

Dersom det er gjort formelle feil ved avviklinga av eksamen, eller dersom eksamen av *andre årsaker* ikkje er avvikla i samsvar med føresegnene, kan Utdanningsdirektoratet annullere eksamen.

Merknad

Se merknader til § 3-37 første ledd.

Forslag til endringer i forskrift til privatskoleloven

I forskrift 14. juli 2006 nr. 932 til privatskoleloven foreslås følgende endringer:

§ 3-2 andre, tredje og femte ledd oppheves. Gjeldende fjerde ledd blir nytt andre ledd.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-2 gjelder tilsvarende.

§ 3-3 første, andre og tredje ledd skal lyde:

§ 3-3 Grunnlaget for vurdering i fag

Grunnlaget for vurdering i fag er *kompetansemåla* i læreplanane for fag slik dei er fastsette i den læreplanen skolen har fått godkjend etter privatskolelova § 2-3.

Føresetnadene til den enkelte, fråvær, eller forhold knytte til ordenen og åtferda til eleven skal ikkje trekkjast inn i vurderinga i fag. I faget kroppsøving skal innsatsen til eleven vere ein del av grunnlaget for vurdering.

Eleven skal møte fram og delta aktivt i opplæringa slik at læraren får grunnlag til å vurdere eleven sin kompetanse i *faget*. *Stort fråvær* eller andre særlege grunnar kan føre til at læraren ikkje har tilstrekkeleg grunnlag for å gi halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-3 første, andre og tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 3-11 skal lyde:

§ 3-11 Undervegsvurdering

Undervegsvurdering i fag skal brukast som ein reiskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at eleven aukar kompetansen sin i fag.

Undervegsvurderinga i fag, i orden og i åtferd skal givast løpande og systematisk og kan vere både munnleg og skriftleg.

Undervegsvurderinga skal innehalde *informasjon om kompetansen til eleven, og gi rettleiing om korleis ho eller han kan utvikle kompetansen sin i faget.*

Læraren skal i undervegsvurderinga vurdere om eleven har tilfredsstillande utbytte av opplæringa, jf. privatskolelova § 3-6 og opplæringslova § 5-1 og § 5-4.

Elevar med individuell opplæringsplan skal både ha undervegsvurdering og rettleiing i samsvar med den opplæringsplanen som er utarbeidd for dei, jf. privatskolelova § 3-6 og opplæringslova § 5-5 første ledd.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-11 gjelder tilsvarende.

§ 3-12 skal lyde:

§ 3-12 Eigenvurdering

Eigenvurderinga er ein del av undervegsvurderinga, og *formålet med eigenvurderinga er at eleven reflekterer over og blir bevisst på eiga læring*. Eleven skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-12 gjelder tilsvarende.

§ 3-13 skal lyde:

§ 3-13 *Halvårsvurdering i fag for elever*

Halvårsvurdering i fag er ein del av undervegsvurderinga og skal syne kompetansen til eleven *opp mot* kompetansemåla i den læreplanen skolen har fått godkjend i *det einskilde fag* etter privatskolelova § 2-3. Ho skal også gi rettleiing om korleis eleven kan auke kompetansen sin i faget.

Det skal *givast skriftleg og/eller munnleg* halvårsvurdering utan karakter gjennom heile grunnopplæringa.

Frå 8. årstrinnet skal eleven *i tillegg ha halvårsvurdering* med karakter. Halvårsvurderinga med karakter, eller anna godkjend vurdering, skal gi uttrykk for den kompetansen som er forventa på tidspunktet for vurderinga. *Halvårsvurdering med karakter skal givast skriftleg.*

Halvårsvurderinga skal frå 8 årstrinnet gjennomførast midt i opplæringsperioden på kvart årstrinn, og ved slutten av opplæringsåret for fag som ikkje blir avslutta, jf. læreplanen skolen har fått godkjend etter privatskolelova § 2-3.

Dagleg leiar har ansvaret for at faglæraren gjennomfører halvårsvurdering med og utan karakter. Dersom dagleg leiar er i tvil om reglane for halvårsvurdering er følgde, kan dagleg leiar be om ny fagleg vurdering før karakterane blir fastsette.

Merknad

Merknader til forskrift til opplæringslova § 3-13 gjelder tilsvarende.

§ 3-14 andre ledd skal lyde:

Frå 8. årstrinnet skal det *også* givast halvårsvurdering med karakter, eller anna godkjend vurdering, i orden og i åtferd. Halvårsvurdering med karakter skal fastsetjast midt i opplæringsperioden på 8., 9. og 10. årstrinnet, og ved slutten av opplæringsåret *på 8. og 9. årstrinnet.* *Halvårsvurdering med karakter skal givast skriftleg.*

Merknad

Merknader til forskrift til opplæringsloven § 3-14 gjelder tilsvarende.

Gjeldende § 3-15 oppheves, og erstattes av en ny § 3-15:

§ 3-15 *Samanhengen mellom undervegsvurderinga og standpunktkarakteren i fag*

Undervegsvurderinga skal fremme læring og gi eleven høve til å forbetre kompetansen sin gjennom opplæringstida i faget. Den kompetansen eleven har vist undervegs i opplæringa er ein del av grunnlaget for vurderinga når standpunktkarakteren i fag skal fastsetjast, jf. §§ 3-3 og 3-17.

Merknader

Merknader til forskrift til opplæringslova § 3-16 gjelder tilsvarende.

§ 3-16 femte ledd og sjette ledd andre og tredje punktum oppheves. Gjeldende første punktum i sjette ledd blir nytt femte ledd.

Merknad

Selv om det vises til ulike bestemmelser, gjelder merknad til forskrift til opplæringslova § 3-17 femte og sjette ledd tilsvarende.

Ny § 3-16a skal lyde:

§ 3-16a Samanhengen mellom sluttvurdering og elevstatus

Når ein elev har fullført og bestått opplæringa i eit fag, skal sluttvurderinga følgje eleven fram til kompetansebevis og vitnemålet. Eleven kan da ikkje få elevstatus i faget på nytt.

Ein elev som har sluttvurdering i eit fag frå vidaregåande opplæring på ungdomstrinnet, jf. § 2A-11, kan velje om faget skal godkjennast etter § 5a-3, eller ta faget på nytt som elev i vidaregåande opplæring.

Ein elev som har fått innvilga omval, kan velje om tidlegare sluttvurderingar i fellesfag skal godkjennast etter § 5a-3, eller velje å ta faget på nytt som elev i vidaregåande opplæring.

Merknad

Merknader til forskrift til opplæringsloven § 3-17a gjelder tilsvarende. Til tross for at det ikke foreligger egne bestemmelser om inntak i forskrift til privatskoleloven, gjelder merknadene om forholdet til kap. 6 i forskrift til opplæringsloven også tilsvarende.

§ 3-17 skal lyde:

§ 3-17 Standpunktkarakterar i fag

Standpunktkarakterar er karakterar som blir gitt ved avslutninga av opplæringa i fag, og som skal førast på vitnemålet.

Standpunktkarakteren må baserast på eit breitt vurderingsgrunnlag som samla viser kompetansen eleven har i faget, jf. § 3-3. Eleven skal vere kjend med kva det er lagt vekt på i fastsetjinga av hennar eller hans standpunktkarakter.

Standpunktkarakterar i fag med sentralt gitt eksamen skal fastsetjast seinast dagen før fellessensurmøtet.

Standpunktkarakterar i fag med lokalt gitt eksamen skal fastsetjast seinast dagen før skolen gjennomfører den første lokalt gitte eksamenen *i faget* på det aktuelle trinnet innanfor utdaningsprogrammet.

Dagleg leiar har ansvaret for at *faglæraren* set standpunktkarakter. Dersom dagleg leiar er i tvil om reglane for fastsetjing av standpunktkarakter er følgde, kan dagleg leiar krevje ei ny fagleg vurdering før karakterane blir fastsette og førte.

I dei tilfella der det ikkje er grunnlag for å setje standpunktkarakter, har dagleg leiar ansvaret for at det blir *gjort enkeltvedtak om ikkje å gi standpunktkarakter*. For å gjere enkeltvedtak om å ikkje gi karakter, skal eleven vere varsla, jf. § 3-7.

For elevar i grunnskolen som er fritekne for opplæringsplikt etter privatskolelova § 3-3 andre ledd, gjeld den siste halvårsvurderinga med karakter som standpunktkarakter, jf. § 3-39 og § 5-1.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-18 gjelder tilsvarende, foruten siste ledd i bestemmelsen som står uendret.

§ 3-18 første ledd skal lyde:

Elevar skal ha standpunktkarakterar i orden og i åtferd etter 10. årstrinnet. I vidaregåande opplæring skal elevar ha standpunktkarakter når dei avsluttar opplæringa i skole.

Merknad

Det er kun henvisningen til læreplanen skolen har fått godkjend etter privatskolelova § 2-3 som her foreslås fjernet. Dette innebærer ingen realitetsendring.

§ 3-19 nytt andre og tredje ledd skal lyde:

Elevar som er fritekne frå vurdering med karakter etter det førre leddet, skal ha halvårsvurdering og anna undervegsvurdering utan karakter på grunnlag av måla i den individuelle opplæringsplanen, så langt planen avvik frå læreplanen for faget.

Skolen sitt styre skal syte for at eleven og foreldra i grunnskolen får nødvendig rettleiing om kva val av vurdering utan og med karakter inneber for eleven.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-20 gjelder tilsvarende.

§ 3-20 andre, tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

§ 3-20 *Fritak frå vurdering med karakter for minoritetsspråklege elevar som nyleg har kome til Noreg*

Elevar i grunnskolen som har eit enkeltvedtak om særskild språkopplæring etter privatskolelova § 3-5, der det er fastsett at eleven skal få heile eller delar av opplæringa i eit *innføringstilbod*, kan fritakast frå vurdering med karakter i heile perioden han eller ho er i *innføringstilbodet*. Eleven kan fritakast frå både halvårsvurdering med karakter og standpunktvrdering.

Elevar i vidaregåande opplæring som har eit enkeltvedtak om særskild språkopplæring etter privatskoleslova § 3-5, der det er fastsett at eleven skal få heile eller delar av opplæringa i eit *innføringstilbod*, kan fritakast frå vurdering med karakter i halvårsvurderinga i heile perioden han eller ho er i *innføringstilbodet*. Eleven kan ikkje fritakast frå krava til standpunktvrdering.

Elevar som er fritekne frå vurdering med karakter etter denne paragrafen, skal ha halvårsvurdering og anna undervegsvurdering utan karakter.

Gjeldende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-21 andre og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Videre kan vi ikke se noen grunn til at begrepet innføringsklasse brukes i forskrift til privatskoleloven, mens innføringstilbud brukes i forskrift til opplæringsloven. «Innføringsklasse» foreslås derfor byttet ut med «innføringstilbod» i denne bestemmelsen.

§ 3-21 tredje, nytt fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

Elevar i heile grunnopplæringa og *tidlegare elevar* har også rett til fritak frå vurdering i skriftleg sidemål dersom dei:

- a) på grunn av sjukdom, skade eller dysfunksjon som er diagnostisert av ein sakkunnig, har problem med å greie begge *målformene*
- b) ikkje har gjennomgått ungdomstrinnet i norsk grunnskole
- c) fylte vilkåra for fritak frå opplæring eller vurdering i skriftleg sidemål i grunnskolen, men på grunn av dokumentert saksbehandlingsfeil likevel ikkje fekk fritak.

Berre den skolen som kan skrive ut vitnemål for den det gjeld, jf. § 3-41, kan gjere enkeltvedtak om fritak frå vurdering i skriftleg sidemål etter denne paragrafen.

Elevar som er fritekne frå vurdering med karakter etter denne paragrafen, skal ha halvårsvurdering og anna undervegsvurdering utan karakter.

Gjeldende fjerde ledd blir nytt sjette ledd.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-22 gjelder tilsvarende.

§ 3-22 skal lyde:

§ 3-22 Fritak frå vurdering med karakter i faget kroppsøving og faget ergonomi og bevegelse

Elevar som ikkje kan følgje opplæringa i *faga kroppsøving eller ergonomi og bevegelse*, skal få tilrettelagd opplæring så langt dette er mogleg for eleven. Elevar kan få fritak frå vurdering med karakter i *faga* når den tilrettelagde opplæringa eleven får ikkje kan vurderast med karakter. Avgjerda er eit enkeltvedtak. *Fritekne elevar skal ha halvårsvurdering utan karakter og anna undervegs vurdering utan karakter.*

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-23 gjelder tilsvarende.

Ny § 3-26a skal lyde:

§ 3-26a Tidspunkt for gjennomføring av sentralt gitt eksamen

Ved sentralt gitt eksamen skal eksamen starte klokka 09.00 norsk tid, og avsluttast etter fem timar om ikkje anna er oppgitt. Dersom eleven har vedtak om særskild tilrettelegging av eksamen i form av utvida tid, vil vedtaket vere avgjerande for når eksamen skal avsluttast for vedkommande.

Ved tekniske problem kan eksamensstart utsetjast fram til problema er løyste, men i maksimalt éin time. Tapt tid til eksamensgjennomføring skal elevane få kompensert ved eksamensslutt.

Elevar som møter opp til eksamen for seint, men før kl. 10.00, skal få gjennomføre eksamen, men dei skal ikkje få kompensert tapt tid. Dei som møter kl. 10.00 eller seinare, får ikkje gjennomføre eksamen.

Det skal som hovudregel ikkje vere høve for elevar til å forlate eksamenslokalet før kl. 10.00. Unntak må vurderast konkret, der omsynet til ei sikker eksamensgjennomføring og omsynet til helse til elevar veg tungt.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-28a gjelder tilsvarende.

§ 3-28a oppheves.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-30a gjelder tilsvarende.

§ 3-33 første og andre ledd skal lyde:

Ein elev som har dokumentert fråvær ved eksamen, har rett til å framstille seg til første etterfølgjande eksamen. Eleven beheld standpunktkarakteren i faget.

Eleven må leggje fram dokumentasjon på at han eller ho var hindra frå å møte til eksamen, at hindringa var uføreseieleg og at han eller ho ikkje kan lastast for hindringa.

Gjeldende andre ledd blir nytt tredje ledd.

Merknad

Denne bestemmelsen omfatter ikke privatister. Ellers gjelder merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-35 gjelder tilsvarende.

§ 3-35 første ledd skal lyde:

Dersom det er gjort formelle feil ved avviklinga av eksamen, eller dersom eksamen av andre årsaker ikkje er avvikla i samsvar med føresegnene, kan Utdanningsdirektoratet annullere eksamen.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-37 gjelder tilsvarende.

§ 3-42 fjerde ledd skal lyde:

Kravet om gjennomført vidaregåande opplæring på normal tid kan etter søknad bli utvida til maksimalt fem år. Dette gjeld dersom eleven har fått innvilga søknad om omval etter forskrift til privatskolelova § 3-3 fjerde ledd og opplæringslova § 3-1 fjerde ledd, eller har fått rett til ekstra opplæringstid etter opplæringslova § 3-1 femte ledd. Dette gjeld òg om det blir lagt fram skriftleg dokumentasjon på at eleven har vore fråverande frå opplæringa ein lengre periode i løpet av eit opplæringsår på grunn av

a) internasjonal utveksling som medfører tap av opplæringstid

b) folkehøgskole, verneplikt eller omsorgsarbeid som er utført i minst seks månader av opplæringsåret, eller

c) langvarig sjukdom.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 3-43 gjelder tilsvarende.

§ 5a-2 skal lyde:

Dagleg leiar kan etter søknad gi elevar i vidaregåande opplæring fritak frå opplæring i kroppsøving. Eleven må leggje fram ei fråsegn frå lege som dokumenterer at opplæringa

er til skade for eleven, og at tilpassa opplæring ikkje er mogleg, *jf.* § 3-22. Dagleg leiar si avgjerd er eit enkeltvedtak.

Merknad

Merknadene til forskrift til opplæringsloven § 1-12 gjelder tilsvarende.